

Het invriezen en bewaren van eicellen

U heeft met een arts gesproken over de mogelijkheid om uw eicellen te laten invriezen en te bewaren. Als u besluit eicellen te laten bewaren en hiervoor de Bewaarovereenkomst Eicellen ondertekent, vragen wij u de onderstaande informatie en de Bewaarovereenkomst door te nemen.

Waarom eicellen invriezen?

Er zijn verschillende redenen om eicellen in te vriezen en te bewaren:

- U heeft een ziekte of u krijgt een behandeling (operatie, chemotherapie, radiotherapie) die uw eierstokken of eicellen kunnen beschadigen. Als u in de toekomst kinderen wenst, is het mogelijk de eigen eicellen hiervoor te gebruiken.
- Op de dag van de follikelpunctie bij uw IVF behandeling is onverwacht geen zaad aanwezig. Bijvoorbeeld omdat uw partner geen (goed) zaad heeft kunnen produceren, of omdat het zaad niet gebruikt kan worden door een infectie. De bevruchting kan dan op een later tijdstip met de ingevroren eicellen plaatsvinden.
- U en uw partner willen om morele of levensbeschouwelijke redenen slechts 1 of 2 eicellen laten bevruchten. De overige eicellen kunnen worden ingevroren voor later gebruik.
- U weet dat u zeer waarschijnlijk vervroegd in de overgang zult raken. Dit komt bijvoorbeeld omdat u zelf een erfelijke afwijking heeft, of één of meer familieleden van u zijn voor hun 35e al in de overgang geraakt. U kunt op jonge leeftijd, als uw eierstokken nog goed functioneren, eicellen laten invriezen voor later gebruik.

In het UMCG is het op dit moment niet mogelijk eicellen in te laten vriezen om andere redenen dan de hierboven genoemde.

Het verkrijgen van eicellen

In de eierstokken rijpen eicellen in follikels. Follikels zijn eiblaasjes en iedere follikel bevat één eikel. Normaal rijpt per menstruatiecyclus één eikel in één van de eierstokken uit. Om later een goede kans te krijgen op een eigen kind is het belangrijk dat er meerdere eicellen worden ingevroren. Daarom krijgt u eerst een behandeling met hormonen om ervoor te zorgen dat er meerdere eicellen tegelijkertijd uitrijpen. Deze hormoonstimulatie duurt tenminste 8 tot 12 dagen. De hormonen dient u zichzelf elke dag toe via een injectie.

Als u eicellen laat invriezen omdat u een oncologische behandeling krijgt, dan kan een hormoonstimulatie alleen worden uitgevoerd als er genoeg tijd is, voor uw behandeling van kanker. Er vindt dan altijd overleg plaats met uw internist/oncoloog.

Tijdens de hormoonstimulatie wordt met echoscopisch onderzoek de groei van de eiblaasjes gecontroleerd. Als de eiblaasjes groot genoeg zijn krijgt u een afspraak voor de follikelpunctie. Bij de follikelpunctie worden de eiblaasjes met een naald via de vagina aangeprikt en leeggezogen. In het laboratorium onderzoekt een analist of in de buisjes met follikelvloeistof eicellen aanwezig zijn. Alleen eicellen die voldoende zijn uitgerijpt, zijn geschikt om in te vriezen.

Meer informatie over de In Vitro Fertilisatie (IVF) behandeling die nodig is om eicellen te verkrijgen, kunt u lezen op vpg.umcg.nl

Het invriezen en het bewaren van eicellen

De invriesprocedure

Eicellen worden vóór het invriezen in een vloeistof (cryoprotectant) gebracht. Deze vloeistof zorgt er voor dat de eicellen door het invriezen en ontdooien zo weinig mogelijk beschadigen. Daarna worden de eicellen in rietjes overgebracht en ingevroren (gevitriciseerd). De eicellen worden bewaard in een diepvriesvat met vloeibare stikstof, dit heeft een temperatuur van (-196°C (diepgevroren). In principe kunnen de eicellen jarenlang bij deze temperatuur bewaard blijven.

Infectieziekten

Eicellen kunnen alleen worden ingevroren en bewaard als u voldoet aan de vereiste infectie-screening. Dit is nodig om besmetting met virussen in een vat met vloeibare stikstof zoveel mogelijk te voorkomen. In één vat worden namelijk eicellen van meerdere vrouwen bewaard. Verder is dit onderzoek een voorwaarde als u later gebruik wilt maken van uw ingevroren eicellen.

U krijgt uiteraard de uitslagen van deze onderzoeken te horen. Als de testuitslagen goed zijn, kunnen uw eicellen ingevroren worden bewaard. Mocht u besmet zijn dan wordt u verwezen voor nader onderzoek en behandeling.

Leeftijdsgrens

De maximale leeftijd voor het invriezen van eicellen in het UMCG is 40 jaar. Als u eicellen wilt laten invriezen zal de arts bloedonderzoek doen en met echoscopie uw eierstokken bekijken. Zo kan de arts beoordelen of uw eierstokken nog voldoende eiblaasjes met eicellen kunnen maken. Als dit niet zo is, bespreekt de arts met u of het ondergaan van een IVF-behandeling wel zin heeft.

De maximale leeftijd van de vrouw waarop een ontdooid en bevruchte eicel (embryo) mag worden geplaatst in de baarmoeder is 50 jaar. Echter het kan zijn dat het UMCG om medische (lichamelijke en psychische gezondheid) of andere redenen hieraan niet meewerkt. U heeft dan de keuze de ingevroren eicellen te laten vervoeren naar een ander hiertoe gecertificeerd centrum. De zorgverzekeraar vergoedt alleen fertiliteitsbehandelingen tot een leeftijd van 43 jaar.

Het ontdooien en bevruchten van eicellen

Als u later gebruik wilt maken van uw ingevroren eicellen, dan worden de eicellen ontdooid en via ICSI (Intra Cytoplasmatische Sperma Injectie) met het zaad van uw partner bevrucht. Hierbij wordt één zaadcel in een eicel geïnjecteerd. Als er embryo's ontstaan wordt één embryo (soms twee) in uw baarmoeder geplaatst. Voordat het embryo wordt geplaatst, krijgt u een hormoonbehandeling om uw baarmoeder in optimale conditie te brengen. Overige goede embryo's kunnen worden ingevroren en bewaard en op een later moment gebruikt.

U bepaalt zelf in overleg met de behandelende artsen of en wanneer het zinvol is om uw eicellen te ontdooien en te gebruiken. Soms verwijzen we u naar Medisch Maatschappelijk Werk.

U moet zich realiseren dat u in omstandigheden kan verkeren, bijvoorbeeld als u ernstig ziek bent, waarbij het niet verstandig is om een zwangerschap tot stand te brengen of waarbij de omstandigheden niet in het belang zijn van een te verwekken kind. Dit kan dan voor de artsen van het Centrum voor Voortplantingsgeneeskunde aanleiding zijn u niet verder in behandeling te nemen. U kunt uw ingevroren eicellen dan meenemen naar een kliniek waar ze de door u gewenste behandeling wel uitvoeren.

Zwangerschappen en kinderen ontstaan uit ingevroren en ontdooide en bevruchte eicellen

De kans op een zwangerschap hangt af van veel factoren. Ten eerste van het aantal eicellen dat is ingevroren. Het kan zijn dat er ondanks de hormoonstimulatie weinig eiblaasjes zijn uitgerijpt of dat er weinig of geen eicellen worden gevonden na de punctie. Ook kunnen er maar weinig of geen rijpe eicellen zijn.

Verder kan de kwaliteit van de eicellen na het ontdooien of de bevruchting tegenvallen, of er ontstaan embryo's van slechte kwaliteit. Dit alles kan betekenen dat de kans op een zwangerschap na gebruik van ingevroren en bewaarde eicellen kan tegenvallen. De kans op zwangerschap per ontdooide eicel is ongeveer 5%.

Er zijn geen aanwijzingen dat er een verschil is tussen het geboortegewicht en aangeboren afwijkingen van kinderen die zijn ontstaan uit ingevroren en ontdooide eicellen en kinderen die zijn ontstaan na spontane bevruchting.

Duur en einde van de bewaarovereenkomst

Het UMCG stuurt binnen 7 werkdagen na de invriesprocedure de bewaargever een brief met de dag van opslag en het aantal opgeslagen eicellen. Deze datum geldt als ingangsdatum van de 'Bewaarovereenkomst Eicellen'. De bewaargever ontvangt jaarlijks een brief met de vraag om de overeenkomst schriftelijk te bevestigen of om aan te geven wat er met de eicellen moet gebeuren (zie Zeggenschap over uw eicellen).

Het UMCG heeft een maximale bewaartermijn van 5 jaar voor de ingevroren eicellen, vanaf de datum van de laatste opslag. In geval van een IVF-behandeling in het kader van fertiliteitspreservatie duurt de bewaartermijn maximaal tot de vrouw de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt.

De bewaarovereenkomst eindigt door:

- Het ontdooien van alle ingevroren eicellen, om een zwangerschap tot stand te brengen
- Na het verstrijken van de maximale bewaartermijn.
- Als bewaargever overlijdt.
- Als bewaargever dit wil en goedvindt.

Zowel de bewaargever als het UMCG kunnen tussentijds de bewaarovereenkomst opzeggen (zie 'Bewaarovereenkomst Eicellen').

De bewaartermijn

Elk jaar wordt u benaderd met de vraag wat u met de ingevroren eicellen wilt doen (zie Zeggenschap over uw eicellen). Het UMCG hanteert een maximale bewaartermijn van 5 jaar voor uw eicellen of in het kader van fertiliteitspreservatie tot de vrouw de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt.

Het UMCG richt de correspondentie aan het adres van de bewaargever zoals vermeld in de 'Bewaarovereenkomst Eicellen'. We vragen u dan ook om adreswijzigingen aan het Centrum voor Voortplantingsgeneeskunde UMCG door te geven

U houdt de zeggenschap over de ingevroren eicellen. Dit betekent dat u beslist wat er met de eicellen gebeurt. Naast het bewaren van eicellen voor eigen gebruik kunt u de eicellen ook afstaan of laten vernietigen. Elk jaar wordt u benaderd met de vraag wat u met de ingevroren eicellen wilt doen.

Eicellen niet langer bewaren voor eigen gebruik

Als u de eicellen niet wilt houden voor eigen gebruik, kunt u kiezen of u ze laat vernietigen of afstaat aan de afdeling Voortplantingsgeneeskunde UMCG voor wetenschappelijk onderzoek, kwaliteitscontrole van de laboratoriumprocedures en scholing van het laboratoriumpersoneel. Als u eicellen afstaat voor wetenschappelijk onderzoek informeren we u hierover schriftelijk. Alleen na uw schriftelijke toestemming mogen de eicellen voor dit specifieke wetenschappelijk onderzoek worden gebruikt.

Het vernietigen van uw eicellen

De eicellen worden vernietigd wanneer u daarvoor een schriftelijk verzoek indient of wanneer u met de jaarlijkse brief aangeeft dat de ingevroren eicellen vernietigd moeten worden.

Verder worden de ingevroren eicellen vernietigd:

- Na het verstrijken van de maximale bewaartermijn.
- Als de vrouw de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt.
- Als u komt te overlijden.
- Als u weigert de kosten verbonden aan de bewaarneming te betalen.
- Als we niet meer met u in contact kunnen komen.

Het UMCG stelt de bewaargever met een brief van het voornemen tot vernietigen van de ingevroren eicellen op de hoogte. U krijgt de gelegenheid om binnen 3 maanden een eventueel andere bestemming voor de eicellen aan te geven (zie Eicellen niet langer bewaren voor eigen gebruik).

Aansprakelijkheid

Het UMCG draagt zorg voor een zorgvuldige wijze van cryopreservatie van eicellen met in achtname van de stand van de wetenschap. Het proces van cryopreservatie kan buiten schuld van het UMCG leiden tot kwaliteitsverlies van de eicellen.

Het UMCG is niet aansprakelijk voor het verloren gaan of beschadigen van eicellen op welke wijze ook veroorzaakt, tenzij er sprake is van grove schuld van het UMCG. Evenmin is het UMCG aansprakelijk voor het verloren gaan of beschadigen van eicellen door oorzaken in de sfeer van overmacht, zoals technische tekortkomingen van de gebruikte apparatuur of oorzaken van buitenaf zoals brand, inbraak of diefstal.

De kosten

Als u vanwege een oncologische behandeling eicellen heeft laten invriezen, worden de kosten van de IVF-behandeling het invriezen en 2 jaar bewaren van de eicellen, vergoed door de zorgverzekeraar vanuit het de basisverzekering. Na deze 2 jaar moet u zelf de jaarlijkse kosten voor het bewaren van de eicellen betalen. Als er op het moment van de follikelpunctie geen zaadcellen aanwezig zijn dan vergoed de zorgverzekeraar het invriezen van de eicellen.

Als u om een andere reden dan hierboven beschreven eicellen heeft laten invriezen, hangt het van de zorgverzekeraar af of deze de behandeling wel, niet of voor een deel vergoedt. Dit kan betekenen dat u de medicijnen (hormoonstimulatie), de IVF-behandeling, het invriezen en het bewaren van de eicellen, zelf moet betalen. Wij adviseren u om van tevoren contact op te nemen met uw zorgverzekeraar om duidelijk te weten wat uw zorgverzekeraar vergoedt en wat u zelf moet betalen.

Als u op de hoogte wilt blijven van de jaarlijkse opslag kosten kunt u contact opnemen met de afdeling Facturatie UMCG, Hanzeplein 1, HPC LB23 9713 GZ Groningen. Bereikbaar op werkdagen van 9.00 – 13.00 uur via (050) 361 22 02 of facturatie@umcg.nl

Vragen

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met een medewerker van het Centrum voor Voortplantingsgeneeskunde. Het telefoonnummer is (050) 361 30 86, bereikbaar op werkdagen tussen 8.00-16.30 uur.

vpg.umcg.nl

Voor meer informatie over het Centrum voor Voortplantingsgeneeskunde van het UMCG.